

EVROPSKA UNIJA

Odbor regij

**Poročilo o spremljanju EZTS
za leto 2014
Izvajanje strategije Evropa 2020**

Povzetek

Povzetek je pripravila enota E2 generalnega sekretariata Odbora regij in temelji na študiji „Poročilo o spremljanju EZTS za leto 2014 – Izvajanje strategije Evropa 2020“ podjetja Metis GmbH (avtorjev Jürgena Pucherja in Stefanie Zöchmann).

Več informacij o Evropski uniji in Odboru regij je na voljo na spletnih straneh <http://www.europa.eu> oziroma <http://www.cor.europa.eu>.

Celotna študija „Poročilo o spremljanju EZTS za leto 2014 – Izvajanje strategije Evropa 2020“ je v angleškem jeziku na voljo na: <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>.

© Evropska unija, 2015

Delna reprodukcija je dovoljena ob izrecni navedbi vira.

Povzetek

Odbor regij redno objavlja poročilo o spremljanju razvoja evropskih združenj za teritorialno sodelovanje (EZTS). Aktualno poročilo analizira najnovejši razvoj dogodkov v letu 2014 in ob koncu leta 2013 ter vsebuje pregled sedanjega stanja vseh EZTS.

Do konca leta 2014 je bilo ustanovljenih skupno 50 EZTS, vključno z več kot 800 nacionalnimi, lokalnimi in regionalnimi organi iz 20 različnih držav članic. Ustanovitev nadaljnjih 18 združenj je bila v pripravi.

Izvajanje na nacionalni ravni

Spremenjena uredba o EZTS je bila sprejeta 17. decembra 2013 in je v veljavi od 22. junija 2014. Države članice so jo bile dolžne uveljaviti do 22. junija 2014. V letu 2014 so EZTS in države članice razpravljali o izvajanju uredbe¹ in o posameznih točkah nove kohezijske politike, ki so pomembne za EZTS.

Ta proces še vedno poteka. Odbor regij se je seznanil s španskim kraljevim odlokom 23/2015 z dne 23. januarja. Poleg tega so 20. decembra 2014 oziroma 1. marca 2015 začele veljati spremenjene madžarske in slovaške določbe. V zvezni republiki Avstriji so „Länder“ (zvezne dežele) Gradiščanska, Koroška, Salzburg in Tirolska spremenile svojo zakonodajo v skladu s spremenjeno uredbo EZTS v obdobju od oktobra 2014 do februarja 2015. V Luksemburgu so preverili, ali je treba spremeniti veljavno zakonodajo. Uradniki so ugotovili, da spremembe niso potrebne.

Vse ostale države članice EU do konca marca 2015 niso spremenile zakonodaje. Možno je, da so ugotovile, da sprememba veljavne zakonodaje ni potrebna.

Evropska komisija ni sprejela delegiranega akta, ki je predviden na podlagi členov 17 in 17(a) Uredbe.

¹ Uredba (EU) št. 1302/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o spremembi Uredbe (ES) št. 1082/2006 o ustanovitvi evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS), kar zadeva razjasnitev, poenostavitev in izboljšanje ustanavljanja in delovanja takih združenj. Spremenjena Uredba EZTS začne veljati 22. junija 2014.

Pregled stanja na področju EZTS

V obdobju od konca leta 2013 do konca leta 2014 je bilo ustanovljenih 8 EZTS. Nedavno so bila ustanovljena 4 EZTS, in sicer na Madžarskem, Slovaškem, Poljskem in Švedskem. Eno združenje je ustanovilo *Central European Transport Corridor* (srednjeevropski prometni koridor), Romunija pa se je pridružila EZTS *European Common Future Building* (Oblikovanje skupne evropske prihodnosti, ki je bilo ustanovljeno leta 2012, vendar nas je o ustanovitvi obvestilo šele sedaj). Organi – zlasti iz Španije in Francije – so bili vključeni v preostala 4 nova EZTS.

EZTS, ustanovljena leta 2014 ali konec leta 2013

Št.	Ime	Države	Ustanovitev
1	EZTS Torysa	HU, SK	9. 10. 2013
2	EZTS Svinka	HU, SK	9. 10. 2013
3	EZTS Alzette Belval	FR, LU	13. 2. 2012
4	AEuCC Cities of Ceramics, AECT limitada	ES, FR, IT, RO	7. 1. 2014
5	EZTS European Common Future Building	HU, RO	17. 10. 2012
6	EZTS Central European Transport Corridor Ltd.	PL, HU, SV	24. 3. 2014
7	Huesca Pirineos – Hautes Pyrénées (HP-HP)	ES, FR	11. 11. 2014
8	AECT Faja Pirítica Ibérica	ES, PT	14. 10. 2014

Poročilo analizira tudi stanje 41 EZTS, ki so bila ustanovljena pred oktobrom 2013, in vsebuje podrobne podatke o ključnih kazalnikih, kot so organi, projekti in člani.

Po podatkih madžarskega ministrstva za zunanje zadeve se je EZTS *Karst Bodva* združilo z drugim EZTS iz regije in je zato ukinjeno. EZTS *Sajó–Rima* naj bi prav tako prenehalo z delom in bo zato kmalu ukinjeno.

Na kratko o združenjih – izvajanje strategije Evropa 2020 in nove kohezijske politike

Leto 2014 se od drugih let razlikuje v tem, da so bila sredstva, namensko rezervirana za programe iz obdobja 2007–2013, že dodeljena, programi za novo obdobje pa se še niso začeli. Zato ga lahko štejemo za težavno prehodno obdobje za EZTS, ki ne morejo delovati samo na podlagi pobranih članarin.

Kar zadeva geografska gibanja, se je dinamični razvoj na Madžarskem nadaljeval. Ustanovljena so bila tri nova združenja, načrtuje pa se njihova nadaljnja širitev.

V zadnjih dveh letih je več združenj poročalo o uspešni širitvi ali določilo posebne načrte za vključitev novih partnerjev. 3 EZTS so razširila svoja območja, 7 pa jih ima posebne načrte za širitev – ta proces je ves čas v teku (dva načrta vključujeta novo državo članico Hrvaško).

Kar zadeva vzpostavitev partnerstev, smo bili seznanjeni z zanimivimi EZTS, ustanovljenimi za posebne namene. Nacionalna združenja mest, ki imajo tradicijo oblikovanja keramike, so ustanovila AEuCC. Podobno so organi, ki so dejavni na področju nacionalnih parkov in okolja, ustanovili dve morski EZTS, ki so ju oblikovali francoski in italijanski partnerji. EZTS *Grande Région* – ki je organ za upravljanja večstranskega čezmejnega programa ETS – v novem obdobju (2014–2020) ne bo nastopalo v tej vlogi, čeprav bo morda ustanovljeno novo EZTS.

Redne članarine so bistveni in stalni sestavni del proračuna EZTS. Sedanji skupni letni proračun 50 EZTS, ki izvira iz članarin, se ocenjuje na približno **12 milijonov EUR**. Bolnišnica *Cerdanya* – ki ima daleč največji proračun – doda približno 20 milijonov EUR, kolikor znašajo letni stroški njenega delovanja.

Skupna vrednost projektov EU, ki jih izvajajo EZTS, ki a) so se izvajali leta 2014, b) so se končali leta 2014 ali c) so v zaključni fazi, znaša skoraj **60 milijonov EUR**. Projekti ETS so ključni vir dohodka za skoraj vsa EZTS: leta 2014 je skupno **18 od 49 združenj** nadaljevalo tekoče projekte programov iz obdobja 2007–2013: skupno **44 projektov** naj bi se še vedno izvajalo.

Približno 27 od 50 EZTS poroča, da ima zaposlene, pri čemer delavce večinoma najemajo neposredno EZTS. Na podlagi posredovanih podatkov je mogoče oceniti, da je bilo konec leta 2014 v EU pri EZTS redno zaposlenih približno **130 oseb**.

EZTS, ki se pripravljajo na novo obdobje financiranja 2014-2020

Samo EZTS *Espacio Portalet* je sporočilo, da je sodelovalo pri vzpostavitvi in oblikovanju partnerskega sporazuma – krovnega okvira za vse programe evropskih strukturnih in investicijskih skladov na nacionalni ravni.

EZTS so tesneje in dejavneje sodelovala pri oblikovanju programov ETS. Najpogosteje so sodelovala tako, da so bila člani programskega odbora ali so na zahtevo podala svoje stališče; tako je sodelovala približno tretjina vseh EZTS, ki so se odzvala (11 od 34).

Priprava novih programov je za številna združenja tudi idealen čas, da znova razmislijo o svojih strateških temeljih: 9 od 34 EZTS je navedlo, da nameravajo v kratkem spremeniti svoj profil ali portfelj.

7 od 34 združenj je poudarilo, da se nameravajo v novem obdobju osredotočiti na posamezne naložbene prednostne naloge.

Kar zadeva sodelovanje EZTS v novem programu, se bodo le-ta v praksi jasno osredotočila na upravljanje majhnih projektnih skladov ali primerljivih struktur za upravljanje manjših dejavnosti. Skupno 15 od 34 združenj je poročalo, da a) so dejansko odgovorna za upravljanje prihodnjih majhnih projektnih skladov, b) nameravajo postati odgovorna za upravljanje prihodnjih majhnih projektnih skladov ali c) so neuspešno poskusila prevzeti to vlogo. 9 od teh 15 združenj je dejansko odgovornih za prihodnje majhne projektne sklade.

Kar zadeva nove instrumente – to so Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD), Celostna teritorialna naložba (ITI) in Skupni akcijski načrt (JAP), v programih ETS ni bil uporabljen noben od njih.

EZTS v fazi ustanavljanja

Po naših podatkih je bilo konec leta 2014 v postopku ustanavljanja 18 EZTS. Z izjemo programa ESPON ni bilo mogoče najti novih projektov in zamisli, ki jih še ne bi zasledili. To EZTS trenutno deluje kot edini upravičenec in izvaja vsebino OP na podlagi sporazuma o donaciji.

Poglavju „EZTS v pripravi“ so bila nanovo dodana *Regio Pamina Eurodistrict* ter *Euroregions Neißة-Nisa* in *Grand Genève*. V poglavju „Ideje“ so bila na seznam dodana EZTS *Novum*, *European Small Islands Federation* (ESIN) in *EZTS Saint Martin-Sint Maarten* – ki imajo sedež v dveh najbolj oddaljenih državah in območjih.